

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Христо Василев Георгиев, професионално направление 9.1.“Национална сигурност“, научна специалност: “Организация и управление извън сферата на материалното производство”.

на дисертационния труд на проф.Николай Иванов Петров, д.т.н. ,
представен за присъждане на научната степен „доктор на
икономическите науки“, научно направление 3.7.“Администрация и
управление“, научна специалност „Организация и управление на
производството /индустрия/“

на тема „Надеждността като основен технико-икономически проблем
при кибернетизация на обществото”.

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Представеният за защита дисертационен труд анализира несъмнено значим проблем на съвременната цивилизация. Няма система на управление, независимо от това дали е техническа, икономическа или социална, национална или международна, която да не е подложена на изпитание. Надеждността на системите е условие на управлението в условията на все по-нарастващ хаос. Предложеният труд е принос за ефективно управление на сложни обекти, включително икономически и социални. Приложението на тези знания е възможно във всички области на човешката дейност.

Представеният за рецензиране дисертационен труд е плод на дългогодишна добросъвестна изследователска дейност на учен с широки общи и специализирани познания в много области на точните и социални науки, придобити като резултат от заемани отговорни позиции, задълбочена самоподготовка и експертна дейност в ключови проекти , свързани със социалното управление.

2.Обща оценка на достойнствата на дисертационния труд. Съответствие на представения дисертационен труд с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България

Дисертацията се състои от увод, осем глави и заключение. Структурата на дисертационния труд е логична и обоснована, научният анализ е последователен и включва като обект както познати, но несистематизирано изследвани проблеми, така и на нови, по-слабо изследвани проблеми.

Разработеният дисертационен труд от проф. Николай Петров, д.н. по съдържание, обем и структура отговаря напълно на изискванията на чл. 12 ал. 3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България, а именно, че „дисертационният труд трябва да съдържа теоретични обобщения и решения на големи научни или научно приложни проблеми, които съответстват на съвременните постижения и представляват значителен и оригинален принос в науката.“

Дисертационният труд представя докторанта като изключително подготвен изследовател, подходил отговорно към дисертационното изследване. За защита е представен научен продукт, отличаващ се с висока степен на теоретичност и критичен поглед върху тенденциите в изследваните области, академичност на анализа и практически решения, подпомагащи управлението в различните сфери на обществото.

Към формулираните положителни страни на композиционното изграждане и методологията на дисертационния труд следва да се добави и положителната оценка на изложението, което съчетава в логическо единство факти, анализи, изводи и препоръки. По този начин докторантът е демонстрирал задълбочено познаване на обекта и предмета на изследване. Стилът на изложение е академичен, но и разбираем, текстът на дисертационният труд коректно отграничава авторските изводи и анализи от използваните текстове на други автори.

Посочената по-горе изворова и изследователска база представляват добра основа за разрешаване на поставените изследователски задачи. Тези задачи са формулирани прецизно и конкретно като всяка от главите разрешава определена изследователска задача.

3. Характеристика на научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд. Достоверност на материала

Научните приноси на докторанта могат да бъдат открити и в трите основни направления, изискуеми при оценката на дисертационен труд: новост в науката, обогатяване на съществуващи знания, приложение на

научните постижения в практиката. Изразявам пълно съгласие с формулираните от докторанта основни научни и научно приложни приноси.

Достигнатите в дисертационния труд научни резултати обогатяват съществуващите знания в редица научни направления като: управление , информатика, икономика, сигурност и отбрана, и др.

Дисертацията и публикациите свързани с нея са самостоятелно дело на кандидата и успешно защитават изявените от него в справката претенции за научни и научно - приложни приноси.

4. Оценка на публикациите по дисертацията

Представени са многобройни научни и научно-приложни публикации, които още веднъж потвърждават впечатлението в рецензента за наличие на дългогодишни и задълбочени изследователски интереси на докторанта по темата на дисертационния труд. Представените публикации отразяват съществени части от изследването и отразяват получените научни резултати, каквито са изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

5. Литературна осведоменост и компетентност на докторанта

Докторантът познава в детайли състоянието на проблема. Библиографията съдържа впечатляващ списък от 350 заглавия на български, английски, немски и руски език, както и релевантната към проблема нормативна база на ЕС и Република България, свързана с международни стандарти за надеждността на техническите системи, официални сайтове на национални и международни институции и др.

6. Оценка за автореферата

Авторефератът отразява основните положения и научните приноси на дисертационния труд. Направен е съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение.

7. Критични бележки и препоръки

Запознавайки се с дисертационния труд , считам, че в него има известна диспропорция в изследователските акценти. Тази оценка на рецензента се дължи може би на дългогодишните му интереси към

проблематиката на глобалната , регионалната и национална сигурност. В дисертационния труд е даден превес повече на техническите аспекти на проблема за надеждността и по-слабата изследователска застъпеност на съвременните проблеми на /не/надеждността на създадените в миналото системи на национална, регионална и глобална сигурност, които в продължение на много десетилетия поддържаха стабилността на света като цяло. Много съвременни автори вече доказват необходимостта от преминаване към управление в условията на хаос. Главоломният разпад на държавните и международните системи в Близкия Изток и Северна Африка, нескончаемите икономически, банкови и финансови кризи в последните десет години, невъзможността за овладяване на бежанската криза, рисковете и разрушенията на природните системи изискват и нов подход към оценка на надеждността на социалните и природни системи. Според рецензента теоретическото равнище на представения труд значително би се повишило ако бъде показано мястото на тази най-нова проблематика в големия проблем за надеждността на техническите и социални системи.

8. Мотивирано предложение.

1. Представеният за защита докторски труд има характера на завършено научно изследване. С него докторантът демонстрира убедително качествата си на водещ учен-изследовател, който е решил на високо научно равнище значима изследователска задача. Получените научни резултати имат несъмнено приносен характер, което ми дава основание да считам, че дисертационния труд е покрил изискванията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение за придобиване на научната степен „доктор на науките“.
2. Предвид на гореизложеното с пълна убеденост изразявам напълно положителна оценка на дисертационния труд на проф. Николай Иванов Петров, д.т.н., на тема „Надеждността като основен технико-икономически проблем при кибернетизация на обществото” и предлагам на уважаемото научно жури да присъди научната степен „доктор на науките“ на кандидата.

Изготвил становището:

09.10.2015 г.

/проф. д-р Христо Георгиев/